

Poziția publică:

Proiectul de lege¹ impune asociațiilor obștești legalizarea susținerii directe a candidaților politici, instituie povara nejustificată de raportare financiară/administrativă, indică posibile obstacole de acces la finanțări externe²

1. *Respinge* inițiativa de *legalizare* a implicării asociațiilor obștești în *susținerea directă* a candidaților electoral (partidelor politice) în cadrul și în afara alegerilor (art. 6(3));
2. *Dezaproabă* inițiativa de *legiferare* a utilizării mijloacelor *financiare din țară sau din afara ei* (bani privați, granturi, donații, desemnarea procentuală, surse de la stat) în scopul *susținerii directe a candidaților electorali (partide)* (art.26);
3. *Condamnă* încercările de a *impune* asociațiilor obștești *povara suplimentară de raportare financiară/administrativă nejustificată* pentru aceleași activități legitime *nelegate de susținerea directă a candidaților electorali (partide)* (art.27);
4. *Denunță* riscul *încălțării dreptului la asociere* prin retorica presedintelui de a *instituie obstacole în accesarea surselor financiare externe pentru activitățile legitime*, neasociate cu susținerea directă a candidaților electorali (partide).

Proiectul de lege, elaborat și propus pentru consultări publice de către Ministerul Justiției, conține prevederi care vor diminua caracterul public al sectorului necomercial și vor spori riscul circulației frauduloase a mijloacelor financiare de origine politică: a) prin *art. 6 alin. 3* organizațiile necomerciale se implică în *susținerea directă* a candidaților electorali (partide), în baza Codului electoral, folosind mijloacele bănești din diferite surse, cu excepția surselor obținute de la stat, b) prin *art. 26* organizația necomercială participă, desfășoară campanii electorale, propagandă în susținerea³ candidatului electoral (partid), în cadrul și în afara alegerilor, în baza Codului electoral, inclusiv poate să se afilieze la un partid politic folosind mijloacele diverse bănești, cu excepția celor din afara țării și din desemnarea procentuală. *Aceste prevederi substituie legea și a practica actuală (art. 8 alin.4 al legii, art.52 al Codului Fiscal) care interzice ONG-ilor să susțină direct candidații electorali, aceasta va conduce inevitabil la transformarea ONG-ilor în organizațiile afiliate partidelor politice, va provoca riscul fraudei financiare electorale în contradicție cu practica internațională.*

Totodată, proiectul de lege conține o serie de prevederi care impun povara nejustificată în raportarea financiară/administrativă urmând obținerii mijloacelor financiare din desemnarea procentuală (2%) și din asistența provenită din afara țării. Prin art. 27, organizația necomercială, pe lângă rapoartele statistice și financiare prezentate actualmente trimestrial și anual (Inspectoratul Fiscal, Biroul de Statistică, CNAM și CNAS), este obligată să prezinte adițional rapoartele lunare diferite și suplimentare către CEC și Ministerul Justiției *nu doar în*

¹Proiectul de lege cu privire la organizațiile necomerciale (6.06.2017)

http://justice.gov.md/public/files/transparența_in_procesul_decizional/coordonare/2017/iulie/11/2017_07_11_proiect_lege_ONG_final.pdf

² elaborat în baza analizei comparative a legii cu privire la asociațiile obștești și proiectul de lege privind organizațiile necomerciale și discuțiilor în cadrul ședinței CNP.

³ Noțiunea de *susținere directă* a candidatului electoral este utilizată incert și imprevizibil, probabil include transferul sau utilizarea de mijloace financiare, resurse umane, bunuri și servicii ale organizației din fondurile acumulate de aceasta către sau în beneficiul politic al candidatului electoral.

Implicarea individuală, personală în susținerea unor actori politici nu trebuie confundată cu cea a organizației.

cazul susținerii directe a unui candidat electoral (propunerile ce se conțin în art.6(3), 26), dar și în cazul desfășurării activităților de influențare a politicilor publice, expunerea în public a opiniei despre situația contradictorie. Prin art.28 se propun instituirea sancțiunilor represive pentru neconformare la cerințele de raportare suplimentare menționate. Astfel, eforturile de conformare la aceste cerințe se vor dubla, sunt nejustificate și represive.

Declarația recentă a președintelui Ig.Dodon⁴ apreciază ca fiind valoroasă inițiativa legislativă a Guvernului Ungariei care obligă înregistrarea sperată a organizațiilor neguvernamentale în calitate de beneficiari ai mijloacelor financiare externe⁵. *Aceasta referință expune abordarea restrictivă nejustificată în exercitarea dreptului la asociere prin intermediul obținerii sprijinului din fondurile externe.*

Solicităm renunțarea la inițiativele legislative enunțate, recomandăm menținerea scopurilor legislației în vigoare: i) interzicerea implicării asociațiilor obștești în susținerea directă a candidaților electorali (partide), ii) interzicerea utilizării oricăror mijloace bănești în susținerea directă a candidaților electorali (partide), iii) reducerea în continuare a sarcinii administrative de raportare financiară/administrativă, iv) susținerea desfășurării acțiunilor de manifestare activă a opiniilor privind opțiunile de politici publice, implementării politicilor publice, opiniilor contradictorii și critice, desfășurate în diverse forme inclusiv de proteste, v) facilitarea dialogului cu instituțiile publice bazat pe valori democratice și interesul public, vi) implementarea mecanismelor de susținere a societății civile prin contractarea socială, eficientizarea implementării mecanismului 2% inclusiv eliminarea abuzurilor.

⁴Comunicat din 26.05.2017 <http://presedinte.md/rom/comunicate-de-presa/in-cadrul-vizitei-de-lucru-la-budapesta-igor-dodon-a-avut-o-intrevedere-cu-presedintele-ungariei-janos-ader>

⁵Opinia Comisiei de la Veneția 889/2017 privind proiectul de lege din Ungaria [http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2017\)015-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2017)015-e)